No 2294 Zaterdag 31 December 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Nieuw Jaar.

De knapste koppen, de scherpzinnigste politici komen bij elkaar, en praten en smeden plannen en disputeeren, en houden conferentie op conferentie over algemeene ontwapening en bij scheidsgerecht beslechten van alle internationale geschillen, — en vormen liga's voor het behoud en de bestendiging van den internationalen vrede. Zoolang niet alleen lid zijn van de groote internationale Liga, waarvan Christus, de Vredevorst, het hoofd is, zullen alle conferenties mislukken en alle plannen, hoe schoon en kunstig ook in elkaar gezet, in duigen vallen.

De vredegroet, die bijna twintig eeuwen geleden over Bethlehems velden weerklonk, in den helderen sterrelichten Kerstnacht, behoudt zijn waarde.

„Vrede den menschen", — maar eerst:

„Glorie aan God in den hooge!"

In millioenen menschenharten is de vrede neergedaald, — de vrede die is de voorsmaak van den blijden, eindeloozen dag, die eenmaal hoog boven de sterren rijzen zal, en waarnaar in oogenblikken van diepe smart, ons diepste en meest geheime verlangen gaat, — de dag van onverwoestbaren vrede voor onze arme en moegesirde menschenziel.

In millioenen harten blijft de Engelenzang nog naklinken, - voor millioenen menschenkinderen blijft de boodschap van den Kerstnacht nog steeds de „blijde boodschap", die telken jare weer opnieuw ons bezielt met een vernieuwende kracht voor den strijd die ons menschenleven hier op aarde is. En als de blijde Nieuwjaarsmorgen weer voor ons aanbreekt, aanvaarden wij met nieuwen moed den komenden strijd en het komende lijden, dat iederen strijd vergezelt, omdat wij weten, dat die strijd en dat lijden ons brengen zullen den eeuwigen vrede.

Maar tegelijk wordt ons hart met weemoed vervuld, als wij zien hoe de hedendaagsche maatschappij daar zwak en hulpeloos, tot stervens toe ziek neerligt, omdat de christelijke geest in zooveler harten verflauwd is, en heeft plaats gemaakt voor een ongebreidelde genotzucht.

Men heeft getracht de lichten aan den hemel te dooven, - de menschen te doen gelooven, dat alleen dit leven hier op aarde waarde heeft, en daarom dient genoten te worden, zoolang en zooveel er te genieten valt. En met de hoop op het hiernamaals vielen tegelijk alle hoogere idealen. En de wereld aanschouwt thans een zedelijke verwildering en verwording die het hart van elk weldenkend en naar hooger strevend mensch met angst en schrik slaat.

Hier helpt geen verbloemen - het is de diep-treurige waarheid. Er is wel nooit een tijd geweest, zoo lazen wij eens in een onzer groote bladen, waarin de zonde zoozeer tot systeem werd verheven als op den huidigen dag. Koelbloedig berekent men, hoeveel levensgenot de zonde méér geeft. Met de grootst mogelijke onbeschaamdheid wordt de zonde gepropageerd als een heilig menschenrecht.

Maar hoe hooger de golven van zedeloosheid, van zedelijke verwording stijgen, des te dieper wordt de zielenood gevoeld, - het gemis aan vrede en geluk.

Want de belofte van den vrede, dien de wereld niet geven kan, is gebonden aan eene voorwaarde, die juist door den modernen mensch versmaad wordt, het „Gloria in excelsis Deo' eere zij aan God in den Hooge.

„Eere zij aan God in den Hooge."

Wanneer wij van de hoogte van ons geloof op dezen Oudejaarsavond aanschouwen wat daar leeft en beweegt en woelt om ons heen in de tot stervens toe zieke maatschappij, dan welt er uit ons harte op een dankgebed „Te Deum laudamus — Wij loven en danken U, o God," maar tevens een smeekgebed: „Adveniat regnum tuum". „Laat toekomen Uw Rijk."

Onze tegenwoordige, roemrijk regeerende Paus Pius XI heeft het ons toegeroepen: „Pax Christi in regno Christi, — de Vrede van Christus in het Rijk van Christus." Hij heeft ons allen geroepen om mede te arbeiden aan den opbouw en uitbreiding van het Rijk van Christus.

Welk een schoone, edele taak, is staat om naar hooger strevende harten en zielen, ontvankelijk voor wat edel en goed is, in geestdrift te ontvlammen!

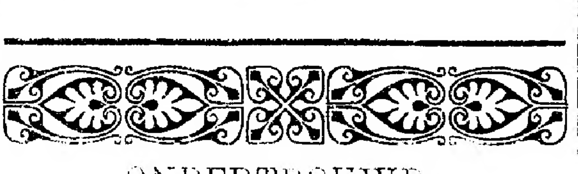
Medewerken aan de uitbreiding van het Godsrijk hier op aarde, en de vele vele zoekenden den vrede van het Godsrijk deelachtig te doen worden, — door gebed en voorbeeld.

Ja, door voorbeeld vooral.

Zij dit ons voornemen bij het begin van het Nieuwe Jaar, — en dan in den Naam des Heeren, voorwaarts, opdat voor velen dit jaar wezen moge, wat wij allen toewenschen:

een Zalig Nieuwjaar!

ONDERTROUWD:

Henny Nolte

MET

Cornelis Messels

Curaçao 29 Dec'27.

Het Adres van den Kolonialen Raad.

Het door ons de vorige week gepubliceerde adres van den Kolonialen Raad aan Z. E. den Minister van Koloniën is zeer belangrijk en kan voor dit gebiedsdeel vèr-strekkende gevolgen hebben.

Het feit dat dit adres noodig was, bewijst wederom voor de zooveelste maal dat beloven en doen twee zijn.

Aan beloften en mooie voorspiegelingen heeft het ook in deze niet ontbroken; van een daadwerkelijk ten uitvoer brengen dier beloften is tot op heden niets gebleken.

Eer het tegendeel.

In de rede, waarmede Gouverneur Brantjes den 13den October 1921 het het bestuur over Curaçao aanvaard heeft, komt o. m. het volgende voor:

„Een algemeene herziening van het Regeeringsreglement staat voor de deur. De frissche wind die ons tegenwaait uit het nieuwe Grondwetsontwerp is een waarborg dat het „stuitend" onderscheid, dat in 1865 tusschen Curaçao en Suriname gemaakt werd, zal worden opgeheven, en dat eene regeling tot stand zal komen, waarbij de rechtmatige aanspraken van de bevolking, met betrekking tot invloed op en aandeel in het bestuur, zullen worden erkend".

Deze woorden hielden een schoone belofte in, en zij werden met vreugde begroet, omdat daardoor een einde zou gemaakt worden aan de onmondigheidsverklaring van Curaçao.

Zooals het echter met zoovele schoone beloften gegaan is, zoo ging het met deze. ~~Tot dusverre hebben~~ wij niets van dat alles zien verwezenlijken. De algemeene herziening van het Regeeringsreglement, die reeds ruim zes jaren geleden voor de deur heette te staan, staat blijkbaar nog steeds op dezelfde plaats. De frissche wind die toen opgekomen was, is weer gaan liggen, om niet te zeggen dat hij in een verstikkende sirocco veranderd is. Van invloed op en aandeel in het bestuur is nog geen sprake.

Integendeel, de veranderingen die men in de laatste jaren heeft waargenomen, duiden meer op concentratie van macht in handen van één persoon. Meer en meer is het Bestuur de belichaming geworden van het beginsel: „Wij zullen handelen bij U, over U, en zonder U".

In plaats van vooruitgang op den door de nieuwe grondwet voorgestelden weg, was er reactie. Geen wonder dat de drang naar autonomie en meer zeggingsmacht niet kon worden onderdrukt.

Bij beschikking van den Minister van Koloniën d. d. 27 April 1922 werd een Commissie van Advies benoemd, o. a. omtrent de herziening van de West-Indische Regeeringsreglementen. Den 29sten Maart 1923 bracht de Commissie verslag uit. Voor zoover het verslag bekend geworden is, is het niet met onvermengde geestdrift ontvangen. Verschillenden vonden er te weinig in van wat zij verwachtten en zagen er ook geen rem in tegen de zoo bedenkelijk toenemende machtsconcentratie of tegen het op zoo aanstoot gevende wijze negeeren van de begrooting, waaraan het Bestuur zich zoo herhaaldelijk schuldig maakt.

Dat moeilijkheden, uit den insulairen toestand voortspruitende, door organieke verordeningen of koninklijke besluiten moesten worden opgelost, werd ook besproken.

De Heer C. S. Gorsira JPEz, destijds Ondervoorzitter van den Kolonialen Raad, thans lid van den Raad van Bestuur, heeft in de vergadering van den 8sten Mei 1926, bij de behandeling van de begrooting voor 1927 ondubbelzinning zijn meening over het ontwerp geuit.

Volgens hem moest het indertijd opgemaakt ontwerp niet als voorgesteld worden ingevoerd; „het is geen ernstige poging geweest om afdoend werk te leveren," zoo sprak hij.

De Heer Gorsira was van meening dat de gewenschte verbetering in den toestand in de eerste plaats moest gezocht worden in een uitbreiding van den *Raad van Bestuur* en het toekennen van meerdere bevoegdheden aan dien Raad.

Want zegt hij: „in zijne tegenwoordige formatie is die Raad een wassen neus."

De *Raad van bestuur* moet zonder schroom zijn meening aan den Landvoogd kunnen zeggen, - en daarom niet bestaan uit ambtenaren, die uit den aard hunner betrekkingen reeds geroepen zijn hem als zoodanig van advies te dienen. De overwegende invloed van ambtenaren als adviseurs in dien Raad, maakt het doel waarvoor hij geschapen is illusoir, en voert tot eene ongeoorloofde concentratie van macht.

Dus uitsluiting van ambtenaren als actieve deelnemers aan de beraadslagingen en beslissingen van dien Raad; en daarnaast de noodige uitbreiding, zoodat de Raad in staat zal zijn den Gouverneur over de diverse takken van bestuur „zelfstandig, oordeelkundig en onpartijdig" van advies te dienen.

Hierdoor zal ook tot zijn recht komen hetgeen reeds in het R. R. is vast gelegd, dat n. l. aan den Raad van Bestuur bij verordening rechtsmacht kan worden toegekend in zake geschillen van bestuur.

Bovendien zal de aldus gereorganiseerde Raad hebben na te gaan, dat de besteding der middelen geschiedt volkomen volgens door den Gouverneur en hem ontworpen, en door den Kolonialen Raad goedgekeurde begrootingen, en daardoor vanzelf een betere contrôle op bestuursuitgaven worden verzekerd. De Algemeene Rekenkamer zal dan in den Raad van Bestuur een grooten steun hebben, en de bevolking een waarborg, dat de door haar opgedokte gelden niet lichtzinnig worden weggemaakt.

Wij zijn het met den Heer Gorsira volkomen eens, dat in de door hem aangegeven richting wel iets goeds te bereiken is. Gaarne zouden wij echter gezien hebben, dat hij ook eens zijn aandacht geschonken had aan de samenstelling van den Kolonialen Raad, welk instituut, zooals het thans is geformeerd, absoluut uit den tijd is, en niet meer past in de lijn onzer historische en economische ontwikkeling. Een meer geëvenredigde vertegenwoordiging en een vertegenwoordiging van de eilanden buiten Curaçao, nu vooral Aruba met name zich zoo krachtig aan 't ontwikkelen is, is toch wel het minste dat men in den tegenwoordigen tijd mag eischen.

Wat van dit alles zij, sinds de indiening van het verslag, heeft men er niets meer van gehoord. Op welk bureau het, wellicht onder een dikke stoflaag begraven, thans ligt, is niet eens bekend.

De Koloniale Raad is er niet over gehoord, althans voor zoover naar buiten is gebleken.

Eene verouderde en in menig opzicht ondeugdelijke constitutie is op zich zelf reeds een bron van vele misstanden. Erger wordt het nog als zij op een onhandige en onverstandige en eigendunkelijke wijze wordt toegepast. De Grondwet wil een nieuwe orde van zaken. In de plaats daarvan moet een werkwijze worden geconstateerd, die niet alleen door het thans geldend Regeeringsreglement niet wordt voorgeschreven, maar die zelfs alle waarborgen mist, die in een welgeordende staat mogen worden gesteld. De elkander opvolgende gebeurtenissen, die een lange keten vormen, en die zooveel critiek hebben uitgelokt, zijn het beste bewijs dat de bestaande regeling niet goed is.

Vooral en in de allereerste plaats vinden de opvattingen, die bij het voeren van het bestuur en het uitvoeren van verordeningen voorzitten, geen verdediging en werken zelfs prikkelend.

Een ethometer der cultuur.

Dr. J. Hooykaas te Arnhem schrijft in *De Getuige* :

Gelijk de warmte van de lucht wordt gemeten door den thermometer, gelijk de drukking van den dampkring wordt weergegeven door den barometer, zoo bestaat er voor de onpartijdige beoordeeling van de cultuur eener natie een *ethometer*, een middel om den stand dier cultuur met cijfers te registreeren. Deze ethometer (zedenmeter) wordt geleverd door de statistiek en bestaat uit geboorten- en sterften-tabellen, waaraan in de laatste jaren veel zorg wordt besteed.

Weliswaar heeft de wetenschappelijke statistiek zich eerst in de negentiende eeuw ontwikkeld, doch de feiten uit het verleden spreken haast even duidelijke taal als de wetenschappelijke uitkomsten in het heden. En die feiten kunnen dus ook tot de aanduidingen van den ethometer worden gerekend.

De feiten dan zijn, dat een jonge beschaving gepaard gaat met een overdadig groot geboortencijfer, hetwelk de bevolking doet toenemen ondanks oorlog, hongersnood en epidemie, en dat een ten ondergang neigende beschaving haar einde aankondigt door een abnormaal laag geboortencijfer, dat tot ontvolking moet leiden, hoezeer ook voorshands door welstand en hygiëne de sterfte verminderd en daardoor de bevolking voorloopig nog vermeerderd of op peil blijft. De bevolkingsstilstand wordt lang van te voren door den ethometer, die op statistische gegevens berust, voorspeld.

De voorspellingen van den ethometer hebben gedurende de laatste jaren in Amerika en Europa heel wat pennen in beweging gebracht.

De gewezen President der Vereenigde Staten van Amerika, Roosevelt, waarschuwde zijn landgenooten in zijn zeer bekend geworden boek tegen de rasvernietigende levensopvattingen der geboren-Amerikanen. De Duitsche geleerde Oswald Spengler ziet in zijn sinds korten tijd alom gelezen werk „Der Untergang des Abendlandes" de ontwikkeling tot de wereldstad als het einde der westersche beschaving. Tal van Fransche schrijvers hebben sinds een halve eeuw gewezen op het gevaar, dat voor de Fransche natie met den dag benauwender wordt. De gewezen minister van Italië, Fr. S. Nitti, vroeger hoogleeraar in de Staathuishoudkunde, thans voor Mussolini uitgeweken naar Londen, beschreef in zijn boek „La population et le système sociale" de oorzaak aldus :

„De rijke vrouw voelt weinig of geen „behoefte aan het moederschap ; veel „kinderen hebben beteekent voor haar „het prijsgeven van het schoonheids„ideaal, het afstand doen van luxe en „rijkdom. De geregelde jacht op ver„maak, de gewoonte van genietingen, „het verlangen naar sterke levensprik„kels verstikken in haar het moederlijk „instinct. Ontaarding, lediggang, ver„fijning van levensgewoonten en bui„tensporig verlangen naar het schoon„heidsideaal brengen de rijken er toe „hun gezin te beperken."

Arsène Dumont wees er in zijn „Natalité et Démocratie" op, dat deze levenshouding der rijken in het welgestelde Frankrijk maar al te veel navolging heeft gevonden in breede kringen der bevolking en René Worms, de Directeur der Revue Internationale de Sociologie geeft als oorzaak van den bevolkingsstilstand in Frankrijk op : de toenemende zelfzucht, de verzwakking van het gemeenschapsgevoel en de afname van het instinct voor rasbehoud. Zijn inleiding op de Fransche vertaling van het boek van prof. Nitti besluit hij met de verzuchting, dat er in ieder geval geen vraagstuk op het oogenblik bestaat, meer beangstigend voor Frankrijk en tal van andere staten dan het dalen van het geboortencijfer.

* * *

Het is ongetwijfeld belangwekkend met de bovengenoemde meeningen en uitingen over hedendaagsche toestanden te vergelijken, wat een scherpzinnig Griek, Polybius, levende meer dan twintig eeuwen geleden, omstreeks 150 voor onze jaartelling, over het menschentekort schreef van zijn vaderland, dat hij een warm hart toedroeg. Polybius heeft veel gereisd in Griekenland, Italië en Afrika, hij heeft met Romeinsche staatslieden en veldheeren verkeerd en hij beschrijft daarna de geschiedenis van zijn tijd. In zijn *Oliganthropie* (menschentekort) *in Griekenland* lezen wij :

„In onze tijden heeft zich over geheel Griekenland verpreid een tekort aan kinderen en om het in één woord te zeggen een tekort aan menschen, waardoor de steden verlaten worden en waarvan algemeene onvruchtbaarheid het gevolg is, ofschoon noch aanhoudende oorlogen, noch epidemiën ons teisterden.

Indien iemand dan dienaangaande den raad zou geven naar de orakels lieden te zenden met de vraag, door welke woorden en daden eigenlijk wij meerder in aantal zouden kunnen worden en wij voorspoedig onze steden zouden kunnen bewonen, zou deze man dan niet onnoozel schijnen, daar de oorzaak toch voor de hand ligt en de verbetering van den toestand van ons afhangt ?

Want daar de menschen krachtens hunne opvoeding vervallen zijn tot pronkzucht, hebzucht en gemakzucht en noch willen huwen, noch, als zij huwen, de kinderen, die hun geboren worden, willen groot brengen, maar ternauwernood één of twee van de velen, alleen om hen rijk te maken bij hun dood en in overdaad groot te brengen tijdens hun leven, is de ramp spoedig, zonder dat men het bemerkte, toegenomen."

***

Enkele eeuwen later werd hetzelfde verschijnsel op onmiskenbare wijze waargenomen in Italië. In het jaar 193 onzer jaartelling vaardigde met het oog op de toenemende oliganthropie de Romeinsche keizer Pertinax het edict uit, dat het aan ieder geoorloofd werd verlaten akkers in bezit te nemen. Wie grond bebouwde, kon daardoor het eigendomsrecht er over verwerven. Duidelijker kan niet worden bewezen, dat het Romeinsche staatsschip begon vast te loopen op den zandbank der bevolkingsafname. De kwaal, waaraan Griekenland leed, had zich tengevolge van de weelde, ook over Italië uitgebreid. De onoverwinnelijke wereldmacht der Romeinen werd er ten slotte door ten val gebracht.

De lessen der historie kunnen niet zonder schade worden verwaarloosd. Het werken der Nieuw-Malthusianen kan, afgezien van alle moreele gevaren, welke zij door hunne teugellooze propaganda bereiden aan de personen, wien zij hunne beginselen en methoden trachten op te dringen, moeilijk anders beschouwd worden dan als een gevaar voor het ongerept voortbestaan van de Nederlandsche natie.

De Ethometer der statistiek leert, dat in de gansche beschaafde wereld gedurende het laatste gedeelte der negentiende en het eerste gedeelte der twintigste eeuw, de geboorten-cijfers op ontstellende wijze achteruit gingen. Ook in Nederland daalde het geboortecijfer van meer dan 36 geboorten op 1.000 inwoners in 1875 tot minder dan 24 geboorten in 1926.

Als de thermometer 's winters daalt, wordt de centrale verwarming aangezet. Als de barometer storm voorspelt, zoekt de zeeman een veilige haven. Nu de ethometer zijn waarschuwing doet hooren, houde de staatsman daarmede ter dege rekening !

INGEZONDEN STUKKEN.

Langs de straat.

Automobielen en trucks snorren langs de Curaçaosche Boulevard, beter bekend als Roodenweg of weg naar Plantersrust.

Politie-agent zit als gewoonlijk in z'n politiehuisje te soezen, ziet niet dat bijna alle motorvoertuigen met een vaart van 50 à 60 KM. hen voorbij snorren. Zoo nu en dan ontvangt hij weer eens een orde om op te letten dat de bestuurders wat minder snel moeten rijden.

Plots wordt hij uit z'n dommel wakker geschud. 't Is Woensdagmorgen 28 December, ongeveer kwart over negen. Een chauffeur komt zich zelven melden : „ik heb iemand overreden." Chauffeur met agent naar de plaats des onheils. Veel volk, veel gejammer van de onwonende vrouwen. Daar vlak over de algemeene begraafplaats, daar ligt z'n slachtoffer. Een afgeknelde voet, hevig bloedend, neus bebloed, bewusteloos ligt daar de jonge man, misschien wel voor z'n heele leven ongelukkig, vermoedelijk wel een been moeten missen. Meerdere politie-agenten met een dokter komen er aan.

Ambulance is juist weg om een patiënt te halen op de Isla. De verwonde man moet dadelijk vervoerd worden. Een truck van de C. P. C. wordt aangehouden, deze gaat met den verwonde langzaam en voorzichtig naar het Gasthuis.

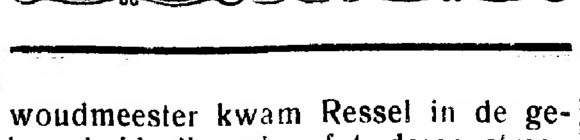
De auto staat met ruw geweld in de struiken gereden, chauffeur heeft zich inmiddels naar het Stadhuis begeven, kon dus ter plaatse geen inlichtingen geven van het gebeurde.

Andere chauffeurs rennen wederom over den gladden asphaltweg, zien de auto staan, en als een afschrikbarend voorbeeld rijden zij . . . , nog harder, om te trachten een vaart van 70 à 80 K.M. te halen, en indien mogelijk, ook zoo'n brauwstukje uit te halen of een nog grooter ongeluk te kunnen krijgen.

Politieagent zit weer te soezen en haalt nu en dan zijn schouders op, als er zoo'n snelheidsmaniak voorbijrent.

X.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Tot kapelaan van de Playa van Bonaire is benoemd de W. E. Pater G. MURK, die eergisteren per „Lygia" vertrokken is.

**

De Kerstdagen hebben een betrekkelijk rustig verloop gehad. De kerken waren vol en in grooten getale zijn de geloovigen ter H. Tafel genaderd. Menschen die meenen dien dag niet beter te kunnen vieren dan door tot diep in den nacht te dansen, zullen er wel altijd blijven.

Ook te bejammeren is het, dat de rust en heiligheid van dat hooge feest zoo verstoord wordt door het gejaag met auto's. Want al gebeuren er bepaald geen wanordelijkheden, in overeenstemming met de stemming van dien dag is 't toch geenszins.

In de kapel van de Isla werden in de nachtmis onder leiding van Mevr. Smulders door de kinderen der employe's hollandsche kerstliedereu gezongen, welwillend begeleid door den heer Ir. Driebergen.

Koloniale Raad.

In de vergadering van Woensdag, 28 j.l. ten 11.30 a. m. is behandeld en aangenomen een aan den gouverneur te richten schrijven omtrent de overgelegde voorwaarden van de voorloopige concessie aan de Ned. Indische Gasmaatschappij, in zake electrische installatie.

S. S. Stuyvesant.

Naar wij vernemen heeft het S. S. „Stuyvesant" op zijn reis van Holland naar hier met een zwaren storm te kampen gehad. Het eerste bericht daaromtrent werd Zaterdag j. j. door middel van de „Simon Bolivar" ontvangen. Zondag werd door het hoofdagentschap een draadloos bericht ontvangen, dat de „Stuyvesant" Woensdag j. l. te Barbados zou aankomen. Het schip zal daardoor niet voor 2 of 3 Januari hier aankomen.

Auto-ongeluk.

Woensdagmorgen heeft er een zeer ernstig auto-ongeluk plaats gehad op den weg naar Plantersrust, ter hoogte van de algemeene begraafplaats.

'n Zekere Angel Penso, woonachtig te Monte Verde, Pietermaai, werd aangereden door auto No. 701. Waarschijnlijk is hij met zijn voet onder de auto gekomen, zoodat deze geheel verbrijzeld was. Daar de ambulance toevallig uit was, werd hij op een truck van de C. S. M. gelegd, die hem naar het Hospitaal vervoerde. Bij onderzoek bleek dat de voet niet meer te behouden was, en werd deze geamputeerd. Volgens de verklaring van den chauffeur van auto No. 701 die van Oostelijke richting kwam, kwamen er twee trucks van Westelijke richting. Uit een van deze stapte de genoemde A. P. en terwijl hij den weg wilde oversteken werd hij door de auto gegrepen, met het bekende treurige gevolg.

Receptie ten Gouvernementshuize.

Naar wij vernemen was de receptie ten Gouvernementshuize, op den tweeden Kerstdag 's avonds zeer druk bezocht en zeer geanimeerd. Vooral de C. P. I. M. was goed vertegenwoordigd.

Men schat het aantal aanwezigen op ruim 300 personen.

S.S. „Orazio".

Vandaag arriveert de nieuwe Italiaansche prachtsroomer „Orazio.".

Ontslag Gouverneur van Suriname.

„De Surinamer" van 11 Dec. j.l. meldt, dat volgens de jongste mailbladen de Gouverneur van Suriname, baron van Heemstra, officieel ontslag heeft aangevraagd. Het blad weet daaraan toe te voegen, dat de Gouverneur met het S.S. „Cottica", dat omstreeks 31 Maart van Suriname vertrekt, naar Nederland zal vertrekken.

Aan boord overleden.

Volgens hetzelfde blad is blijkens ontvangen draadloos bericht de eerste machinist van het S.S. „Oranje Nassau", dat 12 December te Paramaribo verwacht werd, de heer J. van de Nesse, op 5 December aan boord overleden.

Procureur Generaal.

Per S.S. „Stuyvesant" wordt Maandag a.s. hier verwacht de nieuwe Procureur Generaal, Z. H. E. G. mr. W. van Dijk.

Welkom !

Onzen beleefden dank

aan de *Selma Mercantile Corporation*, de *Hollandsche Bank voor West-Indië*, de Firma *Louis Delius & Co. Bremen*, Agent J. M. KROON, voor hun goede wenschen bij gelegenheid van het Kerstfeest en Nieuwjaar. Wederkeerig aan allen onze beste wenschen.

Onzen dank aan den heer J. M. KROON voor een mooie kalender van de Firma L. Delius & Co. — aan de Firma C. WINKEL & ZONEN voor kalenders van de *Washburn Crosby Co. Gold medal Flour* en *Nestlé* en aan „*La Nueva Era*", den heer EMILIO L. HENRIQUEZ voor een zakboekje van *Carr Brothers Inc.*; tevens aan den heer JOHAN E. MAURICIO, Agent van de *General Trading Corporation*, New-York, voor den mooien kalender en goede wenschen.

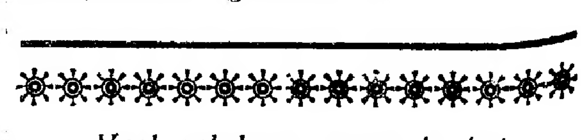
Botsing van auto's.

In de Pietermaaistraat hebben deze week weer een paar botsingen van auto's plaats gehad. Hoelang nog . . . ?

S. S. Cherryleaf.

Het Engelsche S. S. „Cherryleaf" dat Woensdagmorgen hier binnenkwam, had een zeer ernstige zieke aan boord. Een R. K. Priester, missionaris uit Guatemala, die voor de godsdienstvervolging aldaar het land had moeten verlaten, en die zich aan boord van het S. S. „Crijnssen" bevond, dat op zij van de „Cherryleaf" gemeerd lag, had nog juist den tijd den zieke te helpen. Op weg om naar het Sanatorium vervoerd te worden, is hij onderweg in de ambulance overleden.

Naar wij vernemen is de „Cherryleaf" met verschillende booten in verbinding geweest, die zich bevonden in den storm, die op den Atlantischen Oceaan gedurende bijna 12 dagen gewoed heeft, en waarin ook het S. S. „Stuyvesant" geweest is.

Houtvester Jozef Ressel.

De ware Oceaanveroveraar.

Nu Chamberlin en Levine zulk een geestdriftige ontvangst ten deel viel in Weenen als de Oceaanvliegers, wijzen enkele Weensche bladen op den genialen zoon van het oude Oostenrijk, den man, die de propeller uitvond, Jozef Ressel.

Natuurlijk in de groote wereld vrijwel onbekend, evenals verscheidene zijner Oostenrijksche lotgenooten.

De man verdient een paar kolommen te meer daar het nu juist honderd jaar geleden is, dat hij het patent op zijn uitvinding van de propeller ontving.

We beginnen met de woorden van den miskenden uitvinder, die eens zei : „De propeller is een Oostenrijker en moet een Oostenrijker blijven, laten de volken nog zoo strijden om zijn bezit".

Stoom- en luchtschepen danken dien Oostenrijker hun bestaan, doch wie weet daar iets van ? Uitgelachen werd hij en bedrogen, in ontbering en bittere ontnuchtering sleet hij zijn leven en stierf arm en eenzaam in den vreemde.

Den 29 Juni 1793 werd Jozef te Chrudim in Boheme geboren. Zijn ouders hadden 't niet breed, zijn vader was daar commies met de schrale bezoldiging van dien tijd. Toch lieten zij den braven, veelbelovenden jongen studeeren. Zoo kwam hij dan op het gymnasium te Linz, waar hij bleef tot zijn zestiende jaar om dan onder den zeer bekwamen kapitein Smola te Budweis een landartillerie-cursus mee te maken. Sinds 1812 vinden we hem dan in Weenen, waar hij aan de universiteit werktuigkunde, chemie en physica studeert. Zoo goed en zoo kwaad het ging, sloeg hij zich met bijverdiensten door het leven — iets wat hier tegenwoordig nog duizenden arme studenten aan de verscheidene hoogescholen doen — gaf dan echter de studie op, toen hij zag, dat ook de geringe steun, dien zijn ouders hem nog moesten verleenen, te zwaar was. Dat was in het jaar 1814. Men kan aantoonen, dat Ressel toen reeds de schroef-idee in het hoofd had, ja zelfs teekeningen maakte. Aan proeven viel natuurlijk niet te denken, geen geld en geen positie.

Mariabrunn bij Weenen had een voor die dagen uitstekende-houtvesterschool, die nog bestaat. Met zijn beste getuigschriften was Ressel overtuigd daar belist geplaatst te worden. De eerste ontnuchtering was, dat hij werd afgewezen. De man had geen kruiwagen ! In zijn vertwijfeling denkt hij aan Jellinck, zijn dorpgenoot, die kamerdienaar was bij keizer Frans. Die moest voor een audiëntie zorgen. Jellinck kwam daar niet van in. „Ja, als je werkelijk zoo knap bent, als je schijnt te denken, geef me een bewijs, dat ik den keizer kan laten zien". Ressel teekent met de hulp van een microscoop een miniatuurjuweeltje, dat den slag van Leipzig voorstelt. De keizer bewonderde zijn kunstwerk en liet hem in Mariabrunn studeeren. Na voltooiing zijner studies werd hij op zes-en-twintig-jaren leeftijd (1817) districtshoutvester te Platerjach in Krain met een salaris van 700 gulden. Door zijn verplaatsing naar Triëst in het jaar 1821 als k. (kaiser) k. (königlich) woudmeester kwam Ressel in de gelegenheid zijn schroef te demonstreeren. Het ging echter niet zoo gemakkelijk Pas na zes jaar slaagde hij erin, twee kooplieden te bewegen, zijn plannen te financeeren met een kapitaal van...... 60 gulden ! Een schroef van ca. 50 centimeter doorsnee werd achter aan een boot aangebracht en moest door twee man met de hand in beweging gebracht worden. De Triëstijnsche nieuwsgierigen stonden aan wal het zaakje af te kijken en lieten het niet aan spot en sarcasme ontbreken.

„De gek, wil de zee aanboren !"

De spot verstomde. Het vaartuig alleen door menschenhand zonder riemen gedreven schoot met een voor toen ongekende snelheid door het water. Ressel besloot nu een patent op zijn uitvinding te nemen, hetgeen hij dan ontving in 1827, dus nu vóór honderd jaar.

Eindelijk scheen nu alles van stapel te willen loopen. en juist nu begon eerst Ressel's lijdensweg. Ressel wilde een schroefbootmaatschappij oprichten, die echter niet kon vlotten, daar een Engelschman Morgan met zijn privilege voor stoomscheepvaart tusschen Triest en Venetië, het verstond met behulp van politie en autoriteiten, telkens weer Ressel's plannen te dwarsboomen. Ressel beproefde het dan in Egypte, demonstreerde voor den vice-koning Mehemed Ali, oogste veel lof in, doch daarbij bleef het. Dan ging hij, financieel ondersteund door een koopman uit Triest naar Parijs, trad daar in verbinding met zekeren Bauer, die onmiddelijk de onafzienbare beteekenis dezer uitvinding doorzag en . . . . liet zich, zelf eerlijk en argeloos, door dezen zijn plannen en teekeningen ontfutselen. Bauer zette zich met nog drie Franschen, Picard, Malar en Rivier met Engeland in verbinding en zoo kwam in 1829 een door den Engelschen koopman Cummerow genomen patent te voorschijn.

Het patent luidde : de voortbeweging van schepen door middel van een schroef ; een uitvinding die naar eigen getuigenis hem door een buitenlander was medegedeeld. We weten, en het is reeds lang bewezen, wie deze buitenlander was. Cummerow had overigens niet veel geluk, wel Smith, die na hem kwam en wien de „Screw Propeller Company", onbegrensd crediet ter beschikking stelde voor „zijn" uitvinding ! Zoo verliepen de jaren tot 1840 in welk jaar het eerste Engelsche schroefstoomschip met een voor toen onbekende snelheid plechtstatig de haven van Triest binnenliep. Onder de duizenden nieuwsgierige bewonderaars van Triest was ook . . . . Ressel ; dezelfde plichtgetrouwe Ressel met zijn inkomen van 800 gulden, zijn talrijk kroost en nog talrijker schulden. Het genie is zelden koopman.

In het jaar 1852 schreef de Engelsche regeering een prijs van 20.000 pond uit voor dengene, die bewijst, de uitvinder van den propeller te zijn. Het patent van den Franschman Sauvage stamt uit 1882, dat van Ressel uit 1827 en diens proeftochten in Triest en Parijs vonden nog in 1827 plaats.

Ressel zond dus al zijn geschriften en bewijzen, goed verzegeld, naar Engeland in November 1852.

Hij heeft nooit eenig antwoord ontvangen. Teekenend voor Ressel's karakter is het, dat de man in zijn „Geschichte der Schraube im Vaterland" extra betuigt, dat hij noch uit stoffelijke eigenbaat noch uit ijdelheid naar den 20.000-pond-prijs stond. En die man had geen duizend gulden inkomen.

Eindelijk werd de Engelsche prijs aan vijf.... Engelschen uitbetaald.

Opvallend is echter, dat de Engelsche admiraliteit, die den prijs toekende, blijkbaar niet den moed had, de namen dier vijf „uitvinders" bekend te maken.

Ressel hield tot zijn dood de 1000-guldenpositie.

Toen Ressel in 1857, dus op 66-jarigen leeftijd, nog een dienstreis moest maken naar Laibach, werd zijn door ontbering verzwakt lichaam door een heftige typhus aangetast. Vijf dagen zweefde hij tusschen leven en dood en stierf dan den 10den Oct. als een vreemde onder vreemden, eenzaam en verlaten, zoo als eigenlijk zijn hard en ondankbaar leven steeds geweest was. Voor zijn dood schreef hij nog op een briefje, dat hij aanspraak maakt op de uitvinding van de propeller.

Zes jaar na zijn dood, den 18en Jan. 1863, werd voor de Technische Hoogeschool te Weenen zijn standbeeld onthuld.

De weduwe van den groote uitvinder ontving van keizer Frans Jozef het salaris van haar man tot haren dood.

De Politie.

Omtrent het door den Raad ingenomen standpunt in zake de politiereorganisatie zegt het Kol. Weekbl. van 24 November j. l. het volgende:

„En toch gelooven wij achteraf, dat de verwerping van het ontwerp een gelukkige omstandigheid is te achten. Van het begin af hebben wij staatsrechtelijke bezwaren tegen het ontwerp gehad: strijd met art. 176 Regeeringsreglement, krachtens welke bepaling blijkens de memorie van toelichting: „'s rijks krijgsmagt heeft de roeping om de kolonie te verdedigen, maar deze behoort zelve voor hare politie te zorgen," het garnizoen geen politiedienst had te verrichten en de politie niet aan het koloniaal bestuur (gouverneur plus Koloniale Raad) kon worden onttrokken, en strijd met de bepaling van hetzelfde regeeringsreglement, dat de procureur-generaal hoofd der rechterlijke en administratieve politie heeft gemaakt. Ons in beginsel stellende op het standpunt, dat wijziging van het regeeringsreglement noodzakelijk was voor de invoering van militaire politie, als de regeering wilde, hebben wij, nadat dit ontwerp verschenen was, het ten slotte aanvaard als een compromis tusschen scherp tegenover elkaar staande principieele opvattingen het beste, dat bij de bestaande verhoudingen, zooals wij die schetsen, te krijgen was.

Sedert is er in die verhoudingen wel eenige verandering gekomen, en nu wij de bezwaren, van gelijken aard, als door ons vertolkt, zooals die bij de openbare beraadslaging in den Kolonialen Raad zijn voorgedragen door de heeren J. J. Beaujon, De Veer Abrahamsz, en Mr. De la Try Ellis, nog eens overwogen en gewogen hebben, ook in het licht van de poging tot weerlegging dier bezwaren door den bestuursgemachtigde, moeten wij wel tot de slotsom komen, dat het toch eigenlijk zoo niet kon.

Het is bij dit alles wel zeer duidelijk gebleken, dat een militair geen jurist is, al mag hij in het strafrecht bekwaam zijn, zooals ook een jurist zich menigmalen maar kwalijk in de militaire rechtspraak vinden kan. Wanneer het bestuur het ontworpen gescharrel — want veel anders is de poging om voor het regeerings-reglementaire hoofd der politie een ander in de plaats te stellen, niet te noemen — met de functiën van dien ambtenaar tracht goed te maken met een beroep erop, dat art. 153 Regeeringsreglement den procureur-generaal geen hoofd der veiligheidspolitie maakt, dan kunnen wij onderscheiding op dat gezag alleen niet aanvaarden. In plaats van met het bestuur de opsporingsambtenaren, die buiten de eigenlijke politie-organisatie staan, een noodzakelijk kwaad te noemen, zouden wij die veeleer een gelukkige uitzondering willen noemen, waarmee niet is gezegd, dat de eigelijke politie geen goede diensten bewijst aan de met handhaving van orde en recht belaste autoriteiten. Wij vreezen, dat een uitwerking der beginselen, waarvan het bestuur blijkt uit te gaan, niet zonder meer aan dat bestuur is toevertrouwd, en dat er een regeling zou gekomen zijn, die voldoende juridischen grondslag, in den ruimsten zin bedoeld, zou missen."

Een genezing te Lourdes.

We geven hier in 't kort het procesverbaal van D. A. Vallet, den vroegeren President van het Bureau des Constatationes médicales, over de genezing van Mm. M. Geoffroy.

Mme. is sinds den eersten tijd van haar huwelijk zwaar ziek geweest, d. w. z. sinds Januari 1924, maar in 't bijzonder sinds Juni 1925 tot 11 September 1926.

Gedurende die laatste 15 maanden is zij 4 maal geopereerd, heeft 170 dagen met ijs op den buik moeten liggen, heeft steeds verhoogde temperatuur gehad. 30 gr. 's morgens. 39—40 gr. 's avonds. Bovendien hevige pijnen, brakingen, een verlies aan gewicht van 40 pond.

Ten slotte kreeg ze op reis een buikvlies-ontsteking, zoodat te voorzien was, dat ze binnenkort zou sterven.

11 September is ze zoo zwak, dat men haar niet in 't koude water der Piscine durft te brengen, maar men bepaalt zich er toe, haar met water uit de Piscine te bevochtigen.

„Op 't zelfde oogenblik," verklaart Mme. Geoffroy, „voelde ik een hevige pijn in den buik, rechts, alsof ik er 'n stomp op gekregen had; ik voelde me zeer onpasselijk toen, onmiddelijk daarna, weer tamelijk wel. ik kon weer vrij ademhalen."

Al de bovengenoemde ziekte-symptomen verdwijnen, de koorts zakt, de infectie gaat weg, de ademhalings- en spijsverterings-organen beginnen weder te werken, alsof ze nooit zoo'n ingrijpende veranderingen hadden ondergaan, snel komt 't leven en de gezondheid weer, in een organisme, dat nog slechts sterven kon.

Hoe sterk ook haar weerstandsvermogen zijn kon, na zulke aanvallen op 't organisme, mocht men terecht rekenen op een langdurig en langzaam herstel.

Heeft men na 'n gewone pleuris al niet 'n maand noodig om te herstellen?

Hoe lang dan niet, als die aandoeningen langer dan 'n jaar hebben geduurd? Welnu. Mme. Geoffroy heeft deze lange tusschenperiode, tusschen 'n langdurige meestal doodelijke ziekte en de gezonde toestand niet gekend.

Om 9 uur 's morgens is ze genezen, 2 uur later eet ze, zonder eenige keuze, alles wat men haar voorzet van 't gewone menu. Ze zit recht, loopt, maakt daarna 'n reis van 800 K.M.: ten slotte stelt men haar op de proef, door haar een auto-tocht te laten maken van 70 K.M.: met alle hotsen en stooten van een gewonen weg: niet de minste pijn of temperatuurs-verhooging. In 11 dagen komt ze 8 pond aan, en in 2 maanden 24 pond.

Is dat een natuurlijk verloop?

De feiten, die we zoo juist aangaven, voegt Dr. Ferry erbij zijn gemakkelijk te controleeren, omdat men in 't gasthuis van Bourg de waarnemingen omtrent de zieke opgeteekend heeft.

Zoowel te Nevers als te Bourg is Mme. Geoffroy behandeld of onderzocht — zonder nog te rekenen 't deskundig onderzoek v. h. Bureau des constatations te Lourdes — door 7 geneesheeren wier bekwaamheid en eerlijkheid onbetwistbaar zijn, zoodat alle dwaling of bedrog uitgesloten is.

Mgr. Niewindt-Stichting.

Het Bestuur de afd. Pietermaai heeft op 30 December aan het Algemeen Bestuur der stichting afgedragen de som van 266.95.

Gedurende 1 jaar en 4 maanden heeft de colecte van deze afdeeling, dank zij de ijverige bemoeiingen van haar voorzitter, den heer A. E. Goilo, opgebracht, een totaal van f. 1884.35.

Een voorbeeld ter navolging.

ALLERLEI.

BANDIETEN-TERREUR TE CHICAGO.

500 detectives op jacht.

De politie te Chicago is een waren veldtocht begonnen tegen de drank-smokkelaarsbende, welke die stad onveilig maken, door haar onderlinge veete en moordpartijen.

Dezer dagen werden in een nacht 500 detectives gemobiliseerd, die in pantserauto's door de stad patrouilleerden.

In een toespraak van den chef-detective, William O'Connor, tot zijn manschappen gehouden, verklaarde hij o. a., dat men moet toonen, dat de stad niet beheerscht werd door een troep ongure bandieten. Het is de wensch van het volk van Chicago, zoo zeide hij, dat gij deze misdadigers zonder genade neerlegt. Schiet er het eerst op los en schiet om hen te dooden. Als gij een bekend bandiet doodt, zult ge een flinke belooning krijgen en promotie maken.

Als gij een auto met bandieten ziet, achtervolgt ze en vuurt op hen!

Als ik op het tooneel uwer actie verschijn, zal mijn hoop vervuld zijn, wanneer gij alle auto-bandieten van hun wagens hebt weggeschoten.

Bezield door deze aanmoediging, trokken de detectives er op uit. Hun „raid" leverde een vangst op van 45 bandieten.

De gearresteerden worden beschuldigd van schieten, steken en bommenwerpen.

Het meest gevreesde lid der bende is Capone. Hij heeft een lijfwacht van acht man en rijdt rond in een pantserauto waar hij nog in een aparten stalen zetel zit „opgeborgen."

HET LUCHTSCHIP R 100.

Een hotel van vier verdiepingen.

Sir Samuel Hoare, de Engelsche luchtminister, heeft het vijf millioen kubieke voet inhoudende rijksluchtschip, de R 100, dat in Oost-Yorkshire zijn voltooiing nadert, geïnspecteerd.

Het zal het grootste luchtschip ter wereld zijn, bijna tweemaal zoo groot als eenige Zeppelin die ooit gebouwd is.

De ruimte voor passagiers en bemanning is gelijk die van een hotel van vier verdiepingen.

In de benedenste verdieping zijn de navigatiekamers en daarboven is de slaapgelegenheid voor de bemanning.

De twee verdiepingen daarboven zijn ingericht voor het onderbrengen van honderd passagiers.

In de eetzaal is plaats voor vijftig menschen en zij kan ook, leeg geruimd, als danszaal gebruikt worden.

Aan weerszijden van de hutten zijn glazen veranda's.

De keukens zijn op de bovenste verdieping.

Om het luchtschip voor te bewegen, zijn 4200 P.K. noodig, welke geleverd worden door zes Rolls Royce-Condormotors.

Dan zijn er 35 benzine-reservoirs aangebracht, die elk een ton benzine kunnen bevatten. Deze voorraad stelt het luchtschip in staat zonder landing onderweg een tocht van 14.500 mijl (1 mijl = 1609 M.) te doen.

De snelheid is berekend op 75 mijl in het uur, die op een maximum van 83 mijl kan gebracht worden.

DE AUTO-PRODUCTIE DER WERELD.

Amerika één, Frankrijk twee.

Het is bekend, dat Amerika de eerste plaats in de automobiel-industrie inneemt, hetgeen niet te verwonderen is, daar in Amerika het grootste auto mobielverkeer heerscht: er is één auto op elke 5.3 inwoner, in het geheel zijn er 22.001.302 automobielen in omloop.

Na Amerika heeft Frankrijk de belangrijkste autoproductie ter wereld. In 1926 produceerde Frankrijk 200.000 auto's; direct na Frankrijk komt Engeland met 198.700 auto; de overige landen produceeren een veel lager aantal wagens. Italië maakte in 1926 er slecht 64.760; Duitschland 54.500 en de overige landen met auto-industrie die te zamen ongeveer 20.000 wagens fabriceeren, maken elk afzonderlijk er nog geen 10.000.

Het eenige Europeesche land, dat een grooter automobiel-verkeer heeft dan Frankrijk, is Engeland, met 1.023.650 wagens, of één per 48 inwoners. De twee andere landen, die na Frankrijk komen wat betreft het aantal in gebruik zijnde automobielen, zijn Canada met 820.220, of één per 107 inwoners en Australië met 374.717, of één per 161 inwoners. Duitschland komt daarna en staat dus onder de Europeesche landen op de derde plaats met 319.000 of één auto per 186 inwoners. En Curaçao staat met zijn bijna 900 auto's op n' bevolking van ± 40.000 zielen boven alle landen van Europa.

Een amerikaansch oordeel.

Een merkwaardig bericht komt uit Engeland.

De Anglicaansche Vereeniging van den H. Thomas van Canterbury heeft zich openlijk uitgesproken ten gunste van het oppergezag van den Paus. Een van de leden van deze Vereeniging, Dr. Scott, die bizondere belangstelling heeft voor geschiedkundige studieën en onderzoekingen, heeft aan de Universiteit van Oxford een boek uitgegeven over de erkenning van het oppergezag van den Paus door het Concilie van Ephese.

De „Tablet" teekent hierbij aan, dat geen enkel katholiek geschiedschrijver een duidelijker en meer overtuigend bewijs had kunnen leveren voor het oppergezag van den Paus. In een vergadering waarin Dr. Scott zijn boek voorlas, waren ook enkele geleerden van de orde der Redemptoristen, Jezuieten en Dominicanen aanwezig.

De besprekingen, die naar aanleiding van dit boek gehouden werden, leverden een nieuw bewijs voor de mogelijkheid eener hereeniging van de Anglicaansche met de Katholieke Kerk.

Officiëele Berichten

van de vorige week.

Aan den telegrambesteller bij den post voor draadlooze telegrafie alhier Victor Maduro is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend en Pablo Fabru is als zoodanig benoemd.

Aan den tijdelijk agent van politie 2de klasse op Aruba H. D. Rodriguez is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De heer H. W. Eldermans is benoemd tot lid van den Voogdijraad op Curaçao.

Richinel Alfred Enser en Frederik Marselino Davelaar zijn benoemd tot tijdelijke agenten va politie 2de klasse.

De tijdelijke hulpkomiezen der belastingen alhier A. J. Hernandez, M. Suriel, F. de los Santos, D. Tecla, A. Rodrignez, P. Maduro. R. Martina, E. Spencer, H. Gearda en J. Prince zijn definitief als zoodanig benoemd.

De loods voor de Paardenbaai en de St. Nicolaasbaai op Aruba L. A. Blon is tevens benoemd tot havenmeester van de Paardenbaai.

BUITENLAND.

DE VOORUITGANG VAN DE KATH. KERK IN ENGELAND.

De katholieke Kerk gaat in Engeland op verblijdende wijze vooruit, waardoor echter tevens nieuwe behoeften worden geschapen.

Kardinaal Bourne heeft — naar de *Roomsche Wereldpost* meldt — in een rondschrijven aan de geloovigen van het land er den nadruk op gelegd, dat er een groote behoefte bestaat, om in de onmiddelijke omgeving der groote steden, een godsdienstige Centrale te stichten, om de weinige priesters, die er zijn, in de gelegenheid te stellen, het godsdienstig leven dat overal opbloeit, daar te verzorgen en te versterken. De kardinaal acht het van buitengewoon groote beteekenis voor den vooruitgang van het Katholicisme in Engeland, dat op het platteland het godsdienstig leven zoozeer toeneemt. Z. E. noemt een plaats op, waar twintig jaar geleden slechts één katholieke kerk was en waar nu op het oogenblik reeds acht parochies zijn. Verder geeft hij een overzicht van het aantal nieuwe kerken, dat er gebouwd is, vooral op het platteland. Dit is voor een groot deel te danken aan de werkzaamheid van de reguliere geestelijkheid in Engeland. Maar er zou nog zooveel meer te bereiken zijn. In de omgeving van Londen alleen zijn reeds 14 plaatsen, waar hoognoodig een kerk gebouwd zou moeten worden. De katholieken van Liverpool hebben in zes weken tijds het bouwen van 4 kerken en van 2 groote scholen aanbesteed. De gezamenlijke bouwkosten hiervan bedragen ruim anderhalf millioen gulden.

Op één dag werden drie kerken geconsacreerd n.l. in Londen, Hull en Abercynon.

Over heel het land zijn verschijnselen waar te nemen, die wijzen op een hernieuwing van het katholieke geloofsleven. In Prescot werd onlangs voor het eerst sedert de Hervorming een plechtige H. Sacramentsprocessie gehouden door de straten der stad, waaraan meer dan 3000 personen deelnamen. Duizenden toeschouwers stonden langs den weg en toen in den tuin van de pastorie de zegen met het Allerheiligste gegeven werd, waren daar meer dan 5000 menschen in den grootst mogelijken eerbied tegenwoordig.

Uit andere steden, Sheffield, Leeds, Cardiff, komen dergelijke berichten binnen. In Cardiff waren van heinde en verre meer dan 25000 menschen samengestroomd om de H. Sacramentsprocessie gade te slaan. Mgr. Mostyn, de Aartsbisschop van Cardiff, droeg het Allerheiligste, terwijl verschillende muziekkorpsen o. a. de Staf-muziek van het Iersche Regiment de Processie begeleidden.

Ook in Kineton werd bij het sluiten der missie, die daar alleen voor niet-katholieken gepredikt werd, voor het eerst sedert de Hervorming een groote Processie gehouden. 't Is opvallend dat er overal in Engeland een groote verdraagzaamheid van den kant der niet-katholieken valt waar te nemen jegens de katholieken en hunne kerkelijke instellingen, hetgeen duidelijk bewijst, dat het Katholicisme in Engeland sterk aan invloed wint. Soms keeren geheele families in den schoot der Kerk terug en voortdurend neemt het aantal bekeeringen toe. Vooral onder de Anglicaansche geestelijkheid is een streven waar te nemen, dat hereeniging met Rome zoekt. Velen gaan over tot den katholieken godsdienst, terwijl zij hiervoor zeer groote offers moeten brengen, te meer nog, daar de meeste Anglicaansche geestelijken [gehuwd zijn, en een huisgezin moeten onderhouden. Onlangs werd een stichting in het leven geroepen om deze menschen, die de overtuiging hadden dat zij moesten terugkeeren tot de katholieke Kerk, en die daardoor al hun inkomsten zouden verliezen, een behoorlijk bestaan te verschaffen. Mr. Chesterton noemt deze bekeerde Anglicaansche geestelijken niet geheel ten onrechte, martelaren, want ze weten vooruit, dat ze broodeloos worden zoodra ze overgaan tot de katholieke Kerk.

Vooral Chesterton en Father Vaughan zijn de grondleggers geweest voor het "Ondersteuningsfonds voor Bekeerlingen", een stichting, die op het oogenblik reeds kan beschikken over een jaarlijksche rente van 14.400 gulden.

MEXICO.

Mgr. Jose Marie Gonzales y Valencia, Aartsbisschop van Durango, die uit Mexico verbannen is, en die thans te Rome verblijft, heeft een rondschrijven gericht aan de katholieken van Mexico, naar aanleiding van een persbericht, als zouden de Bisschoppen van Mexico met de regeering van Calles een overeenkomst hebben getroffen omtrent de regeling van de kerkelijke toestanden in Mexico.

„Wacht u voor de wolven in schaapskleeren, blijft volharden totdat de Kerk zal zegepralen", zoo vermaant de Aartsbisschop in ballingschap zijn geloovigen in Mexico. „Gelooft ge nu werkelijk, zoo wordt in het rondschrijven gevraagd, dat na zooveel bloedvergieten en tranen, na zooveel betoonden heldenmoed en gebrachte offers, wij zoo zouden zijn, dat wij een beletsel in den weg zouden stellen voor een volledige overwinning der katholieken? Als we zoo iets zouden doen dan zouden onze martelaren en geloofshelden oprijzen uit hunne graven en ons in herinnering roepen, dat zij daarvoor hun bloed vergoten hebben. Neen, duizendmaal neen, wij zullen blijven lijden en strijden totdat alle anti-godsdienstige bepalingen worden terruggenomen en we zullen den moed niet opgeven vooraleer ons doel is bereikt. Veel liever sterven wij in ballingschap dan ook maar de minste van onze eischen prijs te geven".

Aan het slot van den brief wordt een hoopvol perspectief geopend voor de toekomst. De Aartsbisschop gelooft, dat de overwinning nabij is, dat de Kerk in Mexico den Calvarieberg reeds heeft bereikt en dat de heerlijke morgen van de verrijzenis tot een nieuw leven gaat aanbreken.

Mgr Gonzales is een van de verbannen kerkvoogden, die voortdurend de verbinding onderhoudt tusschen den H. Stoel en het Mexicaansche Episcopaat.

FRANKRIJK.

Een fanatiek besluit.

Men zal zich herinneren, hoe een volksreferendum in de Dauphiné heeft doen blijken, dat de bevolking unaniem den terugkeer der Karthuizers in de Grande Chartreuse wenscht, niet alleen om een onrecht te herstellen, maar ook om in de sterk achteruitgegane streek de welvaart van weleer te doen terugkeeren.

Bij de zittingen van de „algemeene (d.i. provinciale) raden" kon die van het Isère-departement, waaronder de Grande Chartreuse behoort, dit referendum niet opgemerkt laten voorbijgaan, schrijft de *Msb.*-correspondent einde Sept. En hoe heeft hij daarop gereageerd! De minister van Koloniën, de heer Perrier, die van dien gewestelijken raad voorzitter is en tot de meest fanatieke radicalen behoort, wist een motie te doen aannemen, waarin erop wordt aangedrongen, de wet van 1901 integraal te handhaven in haar toepassing zoowel op de Karthuizers als op de andere Congregaties, en waarbij aan Perrier wordt opgedragen, met spoed en met kracht de Grande Chartreuse zóódanig in te richten en een dusdanige bestemming aan het gebouwencomplex te geven, dat het geheel onmogelijk zal worden, dat de Karthuizers er nog ooit kunnen terugkeeren.

Het is dus openlijk aan het licht gekomen, wat de Katholieken reeds lang vermoedden: dat de sectarissen het er nl. op aanleggen, de Grande Chartreuse ten spoedigste zoo in beslag te nemen dat een latere terugkeer der Karthuizers onmogelijk wordt gemaakt.

Inderdaad, het sectarisme woedt nog steeds voort! En men ziet nu wel weer, dat de unie-politiek, waarvoor men de Katholieken noodig heeft, niet belet, dat een der ministers zich als fanatieken vervolger der kloosterlingen opwerpt tegen den algemeenen wensch der bevolking in, en zelfs tegen het directe landsbelang.

Een frisch beeld van het officieele Frankrijk geeft het treurig gedoe met de „Grande Chartreuse" niet.